

Vergaderjaar 2019–2020

35 350 VII

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2019 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 26 november 2019

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Het beleid	4
	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
3	De beleidsartikelen	6
	Beleidsartikel 1 Openbaar bestuur en democratie	6
	Beleidsartikel 2 Nationale veiligheid	9
	Beleidsartikel 3 Woningmarkt	10
	Beleidsartikel 4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	13
	Beleidsartikel 5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet	17
	Beleidsartikel 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	22
	Beleidsartikel 7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	26
	Beleidsartikel 9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	28
4	De niet-beleidsartikelen	30
	Artikel 11 Centraal apparaat	30
	Artikel 12 Algemeen	32
	Artikel 13 Nog onverdeeld	33
5	Agentschappen	34
	Rijksvastgoedbedrijf (RVB)	34

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2019 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Mede namens de Minister voor Milieu en Wonen,

Mede namens de Minister van Defensie, tevens Minister voor de AIVD,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

R.W. Knops

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2019. De stand van de tweede suppletoire begroting is inclusief de twee nota's van wijziging en de incidentele suppletoire begroting (Kamerstukken II, 2018/19, [35000-VII, nr. 7](#), Kamerstukken II, 2018/19, [35000-VII, nr. 12](#) en Kamerstukken II, 2018/19, [35234, nr. 2](#)).

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2019		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale Veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

De in de tabel budgettaire gevolgen van beleid gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 13 november 2019.

2 Het beleid

Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Uitgaven

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2019 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2019
Vastgestelde begroting 2019		5.560.406
Stand 1^e suppletoire begroting 2019		5.683.667
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV)	2	5.000
2) Flexwonen	3	3.000
3) Urgenda middelen	4	- 27.500
4) Tactisch beheer Digitale Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening	5	2.500
5) Werkkostenregeling	11	9.500
6) VPB	11	2.500
7) Voorsortering eindejaarsmarge		- 12.446
8) Overige mutaties		24.341 ¹
Stand 2^e suppletoire begroting 2019		5.690.562

¹ De incidentele suppletoire begroting inzake Urgenda-maatregelen is verwerkt in de mutaties 2e suppletoire begroting. Zie ook artikel 4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit.

Toelichting

1) Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV)

Voor de uitvoering van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV) zijn incidenteel middelen aan de begroting toegevoegd.

2) Flexwonen

Als uitwerking van de gebiedsgerichte versnellingsaanpak Flexwonen wordt budget ingezet voor provincies om gemeenten te activeren en te ondersteunen meer flexibele voorraad te bewerkstelligen.

3) Urgenda middelen

Een deel van de Urgenda middelen voor de Subsidieregeling energiebesparing eigen huis (SEEH) en het Programma Reductie Energieverbruik (PRE) zullen dit jaar niet meer tot betaling komen. Deze middelen worden teruggeboekt naar de begrotingsreserve Urgenda op de begroting van Economische Zaken en Klimaat (XIII) en komen bij voorjaarsnota 2020 weer beschikbaar op de BZK-begroting(VII).

4) Tactisch beheer Digitale Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening

Voor het Tactisch beheer van de Landelijke voorziening van het Digitale Stelsel Omgevingswet (TBO-LV) wordt € 2,5 mln. naar het Kadaster overgeheveld.

5) Werkkostenregeling

Bij de inwerkingtreding van de Werkkostenregeling (wkr) in 2013 zijn de uitzendvergoedingen voor ambtenaren naar de eilanden tot en met 2018 onbelast toegekend. De kosten voor 2014 tot en met 2018 bedragen ongeveer € 9,5 mln.

6) VPB

In 2019 moet VPB worden betaald naar aanleiding van de (voorlopige) aanslagen voor 2016, 2017 en 2018. De voorlopige aanslagen 2017 en 2018 zijn inmiddels betaald. Voor 2016 wordt dit jaar nog een voorlopige aanslag opgelegd.

7) Voorsortering eindejaarsmarge

De reeds bekende onderuitputting is in beeld gebracht. Deze middelen worden via de eindejaarsmarge meegenomen naar volgend jaar. De onderuitputting vindt plaats bij de toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging en stimuleringsubsidie Omgevingswet. Daarnaast gaat het om overlopende ontvangsten voor centrale bekostiging, middelen voor bestrijding Jihadisme die dit jaar naar verwachting niet geheel uitgeput kunnen worden, enkele meerontvangsten, afrekeningen van o.a. Logius en geoordeelde middelen voor eID, de investeringspost en rijksbrede ICT-voorzieningen.

Ontvangsten

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2019 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2019
Vastgestelde begroting 2019		679.437
Stand 1^e suppletoire begroting 2019		710.245
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Benzineveilingen 2018 en 2019	9	24.353
2) Centrale bekostiging	11	8.500
3) Overige mutaties		60.352
Stand 2^e suppletoire begroting 2019		803.450

Toelichting

Mutaties Miljoenennota

1) Benzineveilingen 2018 en 2019

De veiling van locaties van benzinestations langs Rijkswegen heeft dit jaar meer opgebracht dan geraamd. Daarnaast zijn op basis van de definitieve afrekening 2018 meeropbrengsten uit de veiling van benzinestations en bodemmaterialen ontvangen.

2) Centrale bekostiging

Voor de centrale bekostiging van de agentschappen van BZK is sprake van overlopende ontvangsten. Deze middelen worden meegenomen naar 2020 via de eindejaarsmarge.

3 De beleidsartikelen

Beleidsartikel 1 Openbaar bestuur en democratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Openbaar bestuur en democratie (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting (3)		Stand 2 ^e supplettoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e supplettoire begroting	
Verplichtingen:	59.323	60.795	75	5.133	66.003
Uitgaven:	59.323	60.795	75	- 3.540	57.330
Waarvan juridisch verplicht		82%			93%
1.1 Bestuur en regio	12.772	13.128	- 264	- 1.227	11.637
Subsidies	5.411	5.490	106	- 4	5.592
Bestuur en regio	2.073	2.152	30	- 4	2.178
Oorlogsgravenstichting (OGS)	3.338	3.338	76	0	3.414
Opdrachten	5.161	4.435	- 1.143	- 1.295	1.997
Bestuur en regio	5.161	4.410	- 1.118	- 1.295	1.997
Communicatie, kennisdeling en onderzoek	0	25	- 25	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	2.200	3.168	773	72	4.013
Diverse bijdragen	2.200	3.168	773	72	4.013
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	35	0	0	35
Bijdragen internationaal	0	35	0	0	35
1.2 Democratie	46.551	47.667	339	- 2.313	45.693
Subsidies	26.356	29.494	1.426	- 1.095	29.825
Verbinding inwoner en overheid	500	3.330	7	458	3.795
Toerusting en ondersteuning Politieke Ambtsdragers	3.059	2.524	412	- 735	2.201
Weerbaar bestuur	464	579	510	- 324	765
Politieke partijen	17.820	17.543	391	- 414	17.520
ProDemos	4.403	5.243	103	- 80	5.266
Comité 4/5 mei	110	110	3	0	113
Stichting Thorbeckeleerstoel	0	165	0	0	165
Opdrachten	12.346	8.177	- 1.813	- 2.238	4.126
Verbinding inwoner en overheid	10.462	3.808	583	- 2.014	2.377
Toerusting en ondersteuning Politieke Ambtsdragers	1.123	1.583	- 975	- 190	418
Weerbaar bestuur	761	2.786	- 1.421	- 34	1.331
Inkomensoverdrachten	7.782	7.782	0	- 1.424	6.358
Toerusting en ondersteuning Politieke Ambtsdragers	7.782	7.782	0	- 1.424	6.358
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	420	650	1.821	2.891
Diverse bijdragen	0	420	650	1.821	2.891
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	397	397
Verkiezingen	0	0	0	397	397
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	67	167	76	0	243
Bijdragen internationaal	67	167	76	0	243
Bijdragen aan agentschappen	0	1.627	0	226	1.853
Dienst Publiek en Communicatie	0	1.627	0	226	1.853
Ontvangsten	21.965	21.965	0	- 455	21.510

Toelichting

Mutaties Miljoenennota

Experiment centrale stemopneming

Gemeenten die deelnamen aan het experiment centrale stemopneming bij de gecombineerde provinciale staten- en waterschapsverkiezingen in maart 2019 en/of bij de verkiezing van het Europees Parlement in mei 2019 ontvangen voor de hogere kosten per verkiezing een bijdrage via het gemeentefonds.

Software verkiezingen

Voor de volgende verkiezingen (herindelingsverkiezingen 2020/Tweede Kamerverkiezing 2021) wordt een nieuwe versie gemaakt van de programmatuur die gebruikt wordt om de uitslag te berekenen. Daarvoor heeft binnen de begroting van het Ministerie van BZK (VII) een reallocatie plaatsgevonden.

Kiezers in het buitenland

De gemeente Den Haag ontvangt via het gemeentefonds een bijdrage ten behoeve van de permanente registratie voor kiezers in het buitenland en de organisatie van verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer en leden van het Europees parlement voor de kiezers in het buitenland.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

1.1 Bestuur en regio

Opdrachten

Bestuur en regio

Het gaat hier om diverse mutaties, waaronder een overboeking naar het gemeentefonds voor de ondersteuning van de activiteiten voor het Programma Sociaal Domein en een bijdrage voor een MKBA/ Effectmeting voor Lelystad Next Level. Daarnaast wordt technisch herschikt om de waterschappen te compenseren voor de teveel betaalde WOZ bijdrage in 2019 en ontvangt het Kadaster een bijdrage voor het Tactisch beheer Digitale Stelsel Omgevingswet - Landelijke voorziening (TBO-LV).

1.2 Democratie

Subsidies

Verbinding inwoner en overheid

Dit betreft een reallocatie welke vooral bedoeld is ter dekking van een hoger uitgevallen subsidie aan de VNG voor het actieprogramma Democratie in Actie. De reallocatie vindt plaats vanuit de budgetten voor de subsidies politieke partijen en subsidie ProDemos. Dit is mogelijk omdat de middelen op deze budgetten dit jaar niet volledig worden uitgeput.

Weerbaar bestuur

Het Ministerie van BZK verstrekt een bijdrage aan gemeenten voor pilots integrale beveiligingsplannen. Het doel is om een brede aanpak van interne veiligheid en weerbaarheid aan te jagen. Om deze bijdrage mogelijk te maken is budget gerealiseerd vanuit de regeling subsidies toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers.

Opdrachten

Verbinding inwoner en overheid

Het gaat hier om diverse mutaties, waaronder een overheveling van middelen naar de Kiesraad voor een nieuwe versie en het beheer van de programmatuur die gebruikt wordt om de verkiezingsuitslag te berekenen. Verder zijn budgetten herschikt voor verkiezingen om deze op het juiste instrument te verantwoorden, onder meer voor een bijdrage aan Caribisch Nederland voor de campagnekosten van de verkiezingen Kiescolleges en Europees Parlement.

Inkomensoverdrachten

Toerusting en ondersteuning Politieke Ambtsdragers

De middelen op dit budget worden dit jaar niet volledig uitgeput. Deze middelen worden ingezet om raadsleden in de provincie Groningen extra te ondersteunen om ontwikkelingen in het aardbevingsdossier bij te kunnen houden. De overige € 0,9 mln. is ingezet als voorsortering op de eindejaarsmarge voor prioriteiten van het kabinet.

Bijdragen ZBO's / RWT's

Diverse bijdragen

Het CBS en ICTU ontvangen een bijdrage voor de City Deal Zicht op Ondernijning.

Beleidsartikel 2 Nationale veiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 2 Nationale Veiligheid (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	274.253	284.906	8.579	3.846	297.331
Uitgaven:	274.253	284.906	8.579	3.846	297.331
Waarvan juridisch verplicht		100%			100%
2.1 AIVD apparaat	262.958	269.811	8.329	- 1.154	276.986
2.2 AIVD geheim	11.295	15.095	250	5.000	20.345
Ontvangsten	13.214	14.714	0	0	14.714

Toelichting

Mutaties Miljoenennota

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling van 2019.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

2.1 AIVD apparaat

Dit betreft een reallocatie vanuit artikel 7.1 Bedrijfsvoeringsbeleid voor werkzaamheden aan Staatsgeheime werkplekken. Daarnaast kunnen de middelen voor bestrijding Jihadisme dit jaar naar verwachting niet geheel uitgeput worden. Deze worden meegenomen naar 2020 via de eindejaarsmarge (EJM).

2.2 AIVD geheim

Voor de uitvoering van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV) zijn incidenteel middelen aan de begroting toegevoegd.

Beleidsartikel 3 Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	4.104.088	4.113.901	32.061	- 14.405	4.131.557
Uitgaven:	4.104.213	4.114.026	32.061	- 14.405	4.131.682
Waarvan juridisch verplicht		100%			100%
3.1 Woningmarkt	4.104.213	4.114.026	32.061	- 14.405	4.131.682
Subsidies	23.366	37.066	641	- 14.533	23.174
Binnenstedelijke transformatie	10.000	10.000	0	0	10.000
Woningmarkt	3.227	14.527	641	- 6.854	8.314
Bevordering eigen woningbezit (BEW)	6.239	6.239	0	- 1.879	4.360
Huisvestingsvoorziening statushouders	3.900	6.300	0	- 5.800	500
Opdrachten	3.366	3.072	32.452	1.326	36.850
NHG risicovoorziening	0	0	29.769	0	29.769
WSW risicovoorziening	0	0	1.933	1.256	3.189
Woningmarkt	3.366	3.072	750	70	3.892
Inkomensoverdrachten	4.063.600	4.058.400	0	0	4.058.400
Huurtoeslag	4.063.600	4.058.400	0	0	4.058.400
Bijdragen aan agentschappen	11.291	10.605	- 722	- 650	9.233
Dienst van de Huurcommissie	6.908	10.285	- 742	- 650	8.893
ILT (Autoriteit woningcorporaties)	653	320	20	0	340
RVO (Uitvoeringskosten BEW)	3.011	0	0	0	0
RVO (Uitvoeringskosten Huisvestingsvoorziening statushouders)	719	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	1.150	3.443	- 404	707	3.746
Woningmarkt	1.150	3.443	- 404	707	3.746
Bijdragen aan andere begrotingsstukken	1.440	1.440	94	- 1.255	279
Financiën en Nationale Schuld (H9)	1.440	1.440	94	- 1.255	279
Ontvangsten	521.000	490.277	31.702	1.256	523.235

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Woningmarkt

Op grond van artikel 91 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: Wet FINBES) kan een bijzondere uitkering worden verstrekt. Gelet op artikel 92, lid 2, onderdeel c van de FINBES kan aan Bonaire, Sint Eustatius en Saba voor het kalenderjaar 2019 een bijdrage worden toegekend in de kosten van de verhuurderssubsidie van maximaal respectievelijk 698.324 USD (€ 0,6 mln.), 216.000 USD (€ 0,2 mln.) en 95.000 USD (€ 0,1 mln.).

Afdracht Nationale Hypotheek Garantie (NHG)

De Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) betaalt jaarlijks een achtervangvergoeding voor de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) aan het Rijk. De jaarlijkse vergoeding wordt gestort in de daarvoor bestemde risicovoorziening NHG. De afdracht over het boekjaar 2018 bedraagt afgerond € 29,8 mln.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

3.1 Woningmarkt

Subsidies

Woningmarkt

Het betreft hier een overboeking naar zowel het gemeente- als provinciefonds van circa € 4,2 mln. voor woondeals en gebiedsgerichte versnellingsaanpak Flexwonen. Als uitwerking van de gebiedsgerichte versnellingsaanpak Flexwonen wordt budget ingezet voor provincies om gemeenten te activeren en te ondersteunen meer flexibele voorraad te bewerkstelligen.

Verder komen de middelen voor Wooncooperaties niet meer dit jaar tot besteding. Deze middelen worden meegenomen naar 2020 via de eindejaarsmarge.

Bevordering eigen woningbezit (BEW)

De middelen voor Bevorderen eigen woningbezit (BEW) worden dit jaar niet volledig uitgeput.

Huisvestingsvoorziening statushouders

Het budget voor de huisvestingsvoorziening statushouders (TRSHV) wordt dit jaar niet volledig uitgeput.

Opdrachten

WSW risicovoorziening

Bij de sanering van Vestia is destijds tussen het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting en Vestia afgesproken dat 40% van de kosten die worden gemaakt voor het onderzoek naar de aansprakelijkheid van banken wordt vergoed uit de risicovoorziening voor sanerings- en projectsteun woningcorporaties. Voor de bankkosten in het eerste kwartaal van 2019 heeft Vestia hiervoor een bijdrage van afgerond € 1,3 mln. ontvangen. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de risicovoorziening.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Financiën en Nationale Schuld (H9)

De Belastingdienst ontvangt een bijdrage voor de portokosten voor het verzenden van de brieven over de inkomensafhankelijke huur. Daarnaast wordt gerealloceerd voor de uitvoeringskosten van SBR-wonen door het WSW.

Ontvangsten

Stortingen en onttrekkingen aan de risicovoorziening sanerings- en projectsteun woningcorporaties lopen via de uitgaven en ontvangsten van de begroting van het Ministerie van BZK (VII). De bijdrage van afgerond € 1,3 mln. voor de bankkosten eerste kwartaal van 2019 van Vestia, wordt onttrokken aan de risicovoorziening.

Beleidsartikel 4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)						
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
				Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	155.508	133.303	168.303	70.719	- 71.882	167.140
Uitgaven:	286.508	264.303	299.303	48.219	- 146.882	200.640
Waarvan juridisch verplicht		99%				99%
4.1 Energietransitie en duurzaamheid	280.455	257.880	292.880	48.308	- 148.822	192.366
Subsidies	186.889	174.192	193.652	- 22.800	- 10.720	160.132
Beleidsprogramma Energiebesparing	3.500	3.500	3.500	- 3.500	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	4.912	5.075	11.535	2.200	- 2.220	11.515
Energiebesparing Koopsector	13.000	2.000	15.000	0	- 8.500	6.500
Energiebesparing Huursector	130.477	146.617	146.617	- 22.500	0	124.117
Nationaal Energiebespaarfonds (NEF)	35.000	17.000	17.000	1.000	0	18.000
Opdrachten	2.600	2.007	2.007	- 924	640	1.723
Beleidsprogramma Energiebesparing	1.500	1.500	1.500	- 1.500	0	0
Energietransitie en duurzaamheid	1.100	507	507	576	640	1.723
Bijdragen aan agentschappen	45.717	15.881	18.821	10.459	- 972	28.308
Dienst Publiek en Communicatie	60	60	60	802	- 100	762
Diverse Agentschappen	750	750	750	- 727	0	23
ILT (Handhaving Energielabel)	500	70	70	- 55	- 15	0
RVO.nl (Energietransitie en duurzaamheid)	6.580	14.587	14.587	6.165	3.953	24.705
RVO.nl (Uitvoering Energieakkoord)	37.413	0	2.940	4.261	- 4.810	2.391
RVO.nl (Uitvoeringskosten FEH)	414	414	414	13	0	427
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	0	0	2.090	- 363	1.727
Energietransitie en duurzaamheid	0	0	0	2.090	- 363	1.727
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	45.249	65.800	78.400	59.483	- 137.407	476
Economische Zaken (H13)	249	0	0	0	0	0
Gemeentefonds (H50)	45.000	45.000	57.600	78.800	- 136.400	0
EGO	0	20.800	20.800	- 19.367	- 957	476
Bouwregelgeving	0	0	0	50	- 50	0
4.2 Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	6.053	6.423	6.423	- 89	1.940	8.274
Subsidies	1.751	3.444	3.444	147	3.188	6.779
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	1.751	3.444	3.444	147	3.188	6.779
Opdrachten	3.273	1.450	1.450	0	- 25	1.425
Bouwregelgeving en Bouwkwaliteit	3.273	1.450	1.450	0	- 25	1.425
Bijdragen aan agentschappen	51	51	51	2	- 53	0

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
				Mutaties Miljoenennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
ILT (Toezicht EU-Bouwregelgeving)	51	51	51	2	- 53	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	650	1.150	1.150	20	- 1.100	70
Toelatingsorganisatie	650	1.150	1.150	20	- 1.100	70
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	328	328	328	- 258	- 70	0
Infrastructuur en Waterstaat (H12)	328	328	328	- 258	- 70	0
Ontvangsten	91	91	91	0	0	91

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Klimaatmiddelen VNG

Gemeenten krijgen extra taken om de energietransitie in de gebouwde omgeving vorm te geven. Daarom is in het Ontwerp Klimaatakkoord opgenomen dat het Rijk voor de periode 2019 t/m 2021 € 150 mln. ter beschikking stelt aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Nadruk hierbij ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES), de transitievisies warmte, de wijkaanpak en het informeren van bewoners.

Regionale Energie Strategieën (gemeentefonds)

In het Interbestuurlijke programma (IBP) is afgesproken dat Regionale Energie Strategieën in 2019 vorm moeten krijgen. Het opstellen van een RES vraagt het nodige van de decentrale overheden: expertise verwerven, overleg met stakeholders en organiseren van burgerparticipatie. Voor de RES wordt € 34,6 mln. overgeheveld naar het gemeentefonds.

Programma Reductie Energieverbruik (PRE)

In het kader van de Urgenda-aanpak stelt het kabinet budget beschikbaar aan gemeenten voor het Programma reductie Energieverbruik (PRE). Dit programma stimuleert laagdrempelige energiebesparingsmaatregelen bij huishoudens in de koopsector. Aan het gemeentefonds wordt hiervoor in totaal € 60 mln. beschikbaar gesteld te weten € 12,6 mln. in 2019 en € 47,4 mln. in 2020.

Subsidierегeling PRE

In het kader van de Urgenda-aanpak stelt het kabinet budget beschikbaar aan (private) partijen voor het PRE. Dit programma draagt daar aan bij door het stimuleren van de uitvoering van (een aantal) laagdrempelige energiebesparingsmaatregelen bij huishoudens in de koopsector. Er is in totaal € 30 mln. beschikbaar in de periode 2019-2020.

Programma Aardgasvrije Wijken (PAW)

Voor 2019 ontvangt een aantal gemeenten via het gemeentefonds een bijdrage voor de geselecteerde proeftuinen voor het aardgasvrij maken van bestaande wijken. De middelen voor 2020 en 2021 zijn bedoeld voor de voorzetting van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) om te leren op

welke manier de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van grootschalige proeftuinen (100 wijken aanpak) en een bijbehorend Kennis- en Leerprogramma (KLP).

Subsidieregeling Energiebesparing Eigen Huis (SEEH)

In het kader van de Urgenda-aanpak stelt het kabinet de Subsidieregeling Energiebesparing Eigen Huis (SEEH) opnieuw open voor eigenaar-bewoners. Er is voor eigenaar-bewoners € 84 mln. aan subsidie beschikbaar, dat is ongeveer twee keer zoveel als in 2016. In 2019 is hiervoor € 13 mln. beschikbaar en in 2020 € 71 mln. De rest van het budget (€ 6 mln.) is beschikbaar voor uitvoeringskosten.

Stimuleringsregeling Energieprestatie Huursector (STEP)

Het beschikbare budget voor de Stimuleringsregeling energieprestatie huursector (STEP) wordt met deze kasschuif in lijn gebracht met de uitbetalingsprognose van RVO.nl.

Meerjarige Missiegedreven Innovatie Programma (MMIP)

Dit betreft een bijdrage aan het Ministerie van EZK (XIII) voor de subsidie-regeling «Energie-innovaties in de gebouwde omgeving» van het Meerjarige Missiegedreven Innovatie Programma (MMIP).

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

4.1 Energietransitie en duurzaamheid

Subsidies

Energietransitie en duurzaamheid

Binnen het PRE komen de middelen 2019 voor de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) niet tot besteding. € 6,3 mln. wordt teruggeboekt naar de begrotingsreserve Urgenda op de begroting van het Ministerie van EZK (XIII). Deze middelen worden in 2020 weer toegevoegd aan de BZK-begroting (VII). Daarnaast wordt binnen het artikelonderdeel € 1,6 mln. herschikt voor o.a. het Digitaal platform/Caribisch gebied en een subsidie aan Platform 31 voor het programma duurzaamheid (circulair bouwen en aardgasvrije wijken). Daarnaast wordt € 2,2 mln. herschikt naar het juiste instrument voor de ondersteuningsstructuur participatiecoalitie.

Energiebesparing Koopsector

Voor de SEEH komt een deel van de beschikbare middelen dit jaar niet tot besteding. Deze middelen worden teruggeboekt naar de begrotingsreserve Urgenda op de begroting van het Ministerie van EZK (XIII) en worden in 2020 weer toegevoegd aan de BZK-begroting (VII).

Bijdragen aan agentschappen

RVO.nl (Energietransitie en duurzaamheid)

Met ingang van 2020 start de RVO met de werkzaamheden voor het klimaat-akkoord. In verband met de verhoogde jaaropdracht, wordt ook het voorschot verhoogd met € 2 mln. Daarnaast wordt circa € 2 mln. herschikt van bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken naar bijdragen aan agentschappen voor de uitvoeringskosten van de RES en de jaaropdracht 2019 voor expertteams woningbouw, flexwonen en wegvallen PAS.

RVO.nl (Uitvoering Energieakkoord)

Dit betreft diverse reallocaties om middelen op de juiste instrumenten te verantwoorden, waaronder € 2,5 mln. voor de kosten die de VNG maakt voor de collectieve invoeringsondersteuning voor alle gemeenten en hun uitvoeringsorganisaties. Daarnaast wordt er € 1,6 mln. herschikt voor o.a. het Digitaal platform/Caribisch gebied en een subsidie aan Platform 31 voor het programma duurzaamheid.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Gemeentefonds (H50)

In het Interbestuurlijke programma (IBP) is afgesproken dat de RES in 2019 vorm moet krijgen. In totaal wordt voor RES circa € 105 mln. aan het gemeentefonds versterkt om decentrale overheden hierbij te ondersteunen. Daarnaast wordt het deel van de Urgenda-middelen voor PRE dat dit jaar niet tot uitbetaling zal komen (€ 12,6 mln.) teruggeboekt naar de begroting van het Ministerie van EZK (XIII) voor de begrotingsreserve Urgenda. De teruggeboekte Urgenda-middelen worden in 2020 weer beschikbaar gesteld voor BZK (VII). Tot slot is € 15 mln. overgeboekt naar het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor de laadinfrastructuur.

4.2 Bouwregelgeving en bouwkwiteit

Subsidies

Bouwregelgeving en bouwkwiteit

Dit jaar is de Wet kwaliteitsborging aangenomen en is het bestuursakkoord met de VNG ondertekent. De VNG ontvangt een subsidie van circa € 2,6 mln. voor de kosten die zij maken voor de collectieve invoeringsondersteuning voor alle gemeenten en hun uitvoeringsorganisaties. Daarnaast is € 0,5 mln. overgeboekt vanuit het Ministerie van EZK (XIII) voor de Nieuwe Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR) Groningen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Toelatingsorganisatie

Deze middelen voor de toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging worden niet geheel uitgeput en worden via de eindejaarsmarge meegenomen naar 2020.

Beleidsartikel 5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet (Tweede suppletioire begroting (bedragen x € 1.000))					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletioire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletioire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletioire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletioire begroting	
Verplichtingen:	94.897	105.251	8.509	1.625	115.385
Uitgaven:	102.919	112.203	8.509	1.625	122.337
Waarvan juridisch verplicht		84%			84%
5.1 Ruimtelijke ordening	59.745	59.029	383	- 381	59.031
Subsidies	1.895	2.107	568	370	3.045
Basisregistraties	680	680	150	0	830
Programma Ruimtelijk Ontwerp	1.215	1.215	418	- 18	1.615
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	0	212	0	352	564
Basisregistraties Ondergrond (BRO)	0	0	0	36	36
Opdrachten	9.304	8.648	- 1.132	- 2.596	4.920
Basisregistraties Ondergrond (BRO)	1.651	1.481	- 300	- 281	900
Gebiedsontwikkeling	1.416	1.166	- 37	- 515	614
Nationale Omgevingsvisie	1.450	1.450	- 205	- 230	1.015
Programma Ruimtelijk Ontwerp	2.377	2.353	- 16	- 818	1.519
Ruimtegebruik bodem (diversen)	265	265	0	- 188	77
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	1.865	1.653	- 584	- 435	634
Geo-informatie	0	0	85	76	161
Windenergie op zee	280	280	- 75	- 205	0
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	36.945	31.955	2.586	3.015	37.556
Basisregistratie Ondergrond (BRO)	8.900	520	- 520	0	0
Geo-informatie	2.278	3.718	- 242	0	3.476
Diverse bijdragen	0	1.950	2.355	1.057	5.362
Kadaster (Basisregistraties)	25.767	25.767	993	1.958	28.718
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	4.718	- 1.900	- 2.818	0
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	0	4.400	- 4.400	0	0
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	0	300	0	- 300	0
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	0	18	2.500	- 2.518	0
Bijdragen aan medeoverheden	2.550	2.550	100	173	2.823
Diverse projecten Ruimtelijke Kwaliteit	2.550	0	51	- 51	0
Gemeenten	0	2.550	0	0	2.550
Diverse bijdragen	0	0	12	0	12
Gebiedsontwikkeling	0	0	37	74	111
Nationale Omgevingsvisie	0	0	0	150	150
Bijdragen aan agentschappen	9.051	9.051	161	1.475	10.687
RVB	2.356	2.356	74	1.420	3.850
RWS (Leefomgeving)	6.245	6.245	237	- 45	6.437
Basisregistratie Ondergrond (BRO)	450	450	- 150	0	300
RIVM	0	0	0	100	100
5.2 Omgevingswet	43.174	53.174	8.126	2.006	63.306
Subsidies	4.000	4.000	0	- 1.700	2.300
Eenvoudig Beter	4.000	4.000	0	- 1.700	2.300
Opdrachten	20.172	13.520	- 9.525	- 2.036	1.959

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoenennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Eenvoudig Beter	1.900	1.900	0	- 1.400	500
Aan de Slag	18.272	11.620	- 9.525	- 636	1.459
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	1	- 1	0	0
Aan de Slag	0	1	- 1	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	15.140	10.692	1.492	27.324
Kadaster	0	9.115	8.946	2.238	20.299
Geonovum	0	3.030	1.881	284	5.195
ICTU	0	700	200	- 370	530
Aan de Slag	0	2.295	- 335	- 660	1.300
Bijdragen aan agentschappen	8.904	17.114	5.532	5.500	28.146
Aan de Slag	8.104	16.114	5.530	4.500	26.144
RWS (Eenvoudig Beter)	800	800	0	1.000	1.800
RIVM	0	200	2	0	202
Bijdragen aan medeoverheden	10.098	3.399	1.428	- 1.250	3.577
Aan de Slag	10.098	3.399	1.428	- 1.250	3.577
Ontvangsten	3.824	7.574	8.898	992	17.464

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Inzet Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Dit betreft een aanvullende bijdrage van circa € 4,7 mln. aan het Geo Informatieprogramma (GIP) 2019 in het kader van de implementatie van de wet Basisregistratie Ondergrond (BRO) voor de realisatie van de volgende diensten en producten: BRO realisatie Landelijke Voorziening tranche 2 en 3, realisatie Doelarchitectuur inclusief BRO-loket, ondiepe modellering tranche 2 (harmonisatie GeoTOP, REGIS, DGM) en ketenmanager.

Informatiepunt

Voor de werkzaamheden van het Informatiepunt is voor 2019 en de eerste helft van 2020 een budget benodigd van € 6,8 mln., te financieren door de Ministeries van BZK (VII) en IenW (XII). BZK heeft zijn aandeel in 2018 aan Rijkswaterstaat (RWS) beschikbaar gesteld. IenW draagt bij door € 3,4 mln. over te boeken naar de begroting van BZK.

Bufferzonegronden

De laatste ontvangsten op de verkoop van de bufferzonegronden van het voormalige Bureau Beheer Landbouwgronden vallen hoger uit dan geraamd. Bij de overdracht vanuit het voormalige Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) is de afspraak gemaakt dat de helft van de ontvangsten terugvloeit naar de begroting van het Ministerie van IenW (XII).

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019.

Desaldering diverse afrekeningen 2018

Dit betreft de desaldering van ontvangsten van de afrekeningen 2018 met de organisaties KOOOP, Geonovum, Kadaster en RWS. Hiermee worden vertraagde activiteiten uit 2018 in 2019 uitgevoerd.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

5.1 Ruimtelijke ordening

Opdrachten

Programma Ruimtelijk Ontwerp

Dit betreft verschillende mutaties waarbij het budget op het juiste instrument wordt gezet. Het gaat o.a. om een bijdrage aan het College van Rijksadviseurs, een bijdrage aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het bodemkundig informatiesysteem, een bijdrage voor het beheer van het Omgevingsloket Online en een bijdrage aan het Centraal Bureau voor de Statistiek voor het bestand Bodemgebruik.

Bijdragen aan ZBO's / RWT's

Diverse bijdragen

Dit betreft een bijdrage van € 0,7 mln. aan het ICTU voor het programma Basisregistratie Ondergrond en een bijdrage van € 0,4 mln. aan het Centraal Bureau voor de Statistiek voor het bestand Bodemgebruik.

Kadaster (Basisregistraties)

Het Kadaster ontvangt een voorschot vanwege de jaaropdracht die is opgehoogd in verband met een versnelling van de digitalisering gebouwde omgeving.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Dit betreft onder andere een bijdrage aan het Ministerie van LNV (XIV) in het kader van het Bodemkundig informatiesysteem Basisregistratie ondergrond.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Het betreft de overheveling van de laatste ontvangsten van de verkoop van de gronden van het voormalige Bureau Beheer Landbouwgronden naar het Ministerie van IenW (XII).

Bijdragen aan agentschappen

RVB

Het betreft hier diverse bijdragen aan het RVB voor o.a. het college van Rijksadviseurs. Het RVB maakt verder voorloperkosten voor ontwikkelprocessen gericht op duurzaamheid.

5.2 Omgevingswet

Subsidies

Eenvoudig beter

De middelen voor de stimuleringssubsidie Omgevingswet komen volgend jaar tot besteding. € 1,7 mln. wordt meegenomen naar 2020 via de eindejaarsmarge.

Opdrachten

Eenvoudig Beter

Rijkswaterstaat (RWS) ontvangt een bijdrage van € 1 mln. voor de Digitalisering van de Standaarden. Het budget hiervoor was bij 1e suppletoire begroting 2018 toegekend. Met deze mutatie wordt het budget op het juiste instrument gezet. Daarnaast ontvangt het Kadaster een bijdrage van € 0,4 mln. voor het Tactisch beheer Digitale Stelsel Omgevingswet- Landelijke voorziening (TBO-LV).

Aan de Slag

KOOP ontvangt een bijdrage van € 0,6 mln. ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD). Met deze mutatie wordt het budget op het juiste instrument gezet.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Kadaster

Het Kadaster ontvangt een bijdrage van € 2,2 mln. voor het Tactisch beheer Digitale Stelsel Omgevingswet- Landelijke voorziening (TBO-LV).

Geonovum

Geonovum ontvangt een bijdrage ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD). Met deze mutatie wordt het budget op het juiste instrument gezet.

ICTU

Dit betreft een technische herschikking van middelen om het budget op het juiste instrument in te zetten. KOOP ontvangt een bijdrage ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD).

Aan de Slag

Dit betreft een technische herschikking van middelen om het budget op het juiste instrument in te zetten. KOOP ontvangt een bijdrage ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD).

Bijdragen aan agentschappen

Aan de Slag

KOOP ontvangt een bijdrage van € 4,5 mln. ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD). Met deze mutatie wordt het budget op het juiste instrument «bijdrage aan agentschappen» gezet.

RWS (Eenvoudig Beter)

Rijkswaterstaat (RWS) ontvangt een bijdrage voor de Digitalisering van de Standaarden. Met deze mutatie wordt het budget op het juiste instrument gezet.

Bijdragen aan medeoverheden

Aan de Slag

Dit betreft diverse mutaties, waarbij zowel aan Geonovum voor € 0,9 mln. als aan KOOP voor € 0,4 mln een bijdrage wordt gegeven ten behoeve van de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD). Met deze mutaties wordt het budget op het juiste instrument gezet.

Beleidsartikel 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid art. 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	174.479	180.203	- 1.340	- 5.091	173.772
Uitgaven:	174.479	180.203	- 1.340	- 5.091	173.772
Waarvan juridisch verplicht		48%			78%
6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving	78.034	83.558	- 2.308	1.208	82.458
Subsidies	200	226	1.471	934	2.631
Overheidsdienstverlening	200	226	1.471	934	2.631
Opdrachten	19.028	18.448	- 8.507	- 4.156	5.785
Digitale dienstverlening	0	0	300	0	300
Informatiebeleid	6.687	6.687	- 4.060	- 584	2.043
Informatiesamenleving	2.000	1.920	- 1.014	147	1.053
Investeringspost Digitale Overheid	0	0		- 40	- 40
Overheidsdienstverlening	10.341	9.841	- 3.733	- 3.679	2.429
Bijdragen aan agentschappen	45.156	51.219	858	3.297	55.374
Agentschap Telecom	1.600	1.600	209	- 126	1.683
Logius	22.860	28.923	- 36	751	29.638
RvIG	5.560	5.560	- 825	648	5.383
RVO.nl	7.150	7.150	272	- 61	7.361
UBR	7.986	7.986	1.203	2.009	11.198
Diverse bijdragen	0	0	35	76	111
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	12.900	12.941	3.721	1.077	17.739
CBS	500	500	449	- 314	635
ICTU	4.500	4.541	2.823	1.967	9.331
Kadaster	0	0	120	0	120
KvK	7.900	7.900	- 851	- 440	6.609
Diverse bijdragen	0	0	1.180	- 136	1.044
Bijdragen aan medeoverheden	700	674	- 21	- 25	628
Gemeenten	700	674	- 21	- 25	628
Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	0	0	0	48	48
Digitale dienstverlening	0	0	0	48	48
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	50	50	170	33	253
Ministerie van Buitenlandse Zaken (H5)	50	50	0	15	65
Diverse bijdragen	0	0	170	18	188
6.5 Identiteitsstelsel	39.502	39.502	968	138	40.608
Opdrachten	19.938	7.988	- 6.075	- 921	992
Identiteitsstelsel	19.938	7.988	- 6.075	- 921	992
Bijdragen aan agentschappen	19.564	20.414	6.968	2.950	30.332
RvIG	19.564	20.414	6.968	2.950	30.332
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	11.100	0	- 1.891	9.209
ICTU	0	11.100	0	- 1.891	9.209
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	75	0	75
Gemeenten	0	0	75	0	75

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoenennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
6.6 Investeringspost digitale overheid	56.943	57.143	0	- 6.437	50.706
Subsidies	0	2.440	2.432	557	5.429
Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid	0	2.440	2.432	557	5.429
Opdrachten	56.943	9.050	1.094	- 7.282	2.862
Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid	56.943	9.050	1.094	- 7.282	2.862
Bijdragen aan agentschappen	0	38.928	- 876	- 2.020	36.032
RVO.nl	0	4.500	- 2.138	- 12	2.350
RvIG	0	5.900		- 838	5.062
Logius	0	26.000	650	- 1.414	25.236
UBR	0	1.478	0	0	1.478
Diverse bijdragen	0	1.050	612	244	1.906
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	3.575	0	380	3.955
ICTU	0	500	0	220	720
Diverse bijdragen	0	3.075	0	160	3.235
Bijdragen aan medeoverheden	0	3.150	- 3.150	150	150
Gemeenten	0	3.150	- 3.150	150	150
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	0	500	1.778	2.278
Diverse bijdragen	0	0	500	1.778	2.278
Ontvangsten	1.609	423	899	6.563	7.885

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Sturing informatiebeveiliging en ICT

De ambities uit het regeerakkoord hebben geleid tot een Kamerbrief Sturing informatiebeveiliging en ICT (Kamerstukken II 2018/19, [26643, nr. 573](#)) en een verdere uitwerking in de strategische I-agenda (Kamerstukken II 2018/19, [26643, nr. 591](#)). Om de ambities waar te maken wordt binnen de begroting van BZK in 2019 € 1,6 mln. gerealiseerd van artikel 6 naar artikel 7 (€ 0,5 mln.) en artikel 11 (€ 1,1 mln.).

LPO

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving

Opdrachten

Informatiebeleid

Het gaat hier om diverse kleinere mutaties om het budget op het juiste instrument te zetten, waaronder de Data Agenda Overheid.

Overheidsdienstverlening

Het betreft hier diverse mutaties om budgetten naar het juiste instrument te verschikken. Het gaat o.a. om verschikkingen ten behoeve van het programmabureau van de programmeringsraad Logius, Europese digitale dienstverlening en Digitale Inclusie.

Bijdragen aan agentschappen

Logius

Het betreft hier diverse mutaties waaronder de kosten van de aanbesteding KIS/EASI (met name ten behoeve van Digipoort) in 2019.

In 2019 komen niet alle middelen voor eID meer tot besteding. € 1,5 mln. hiervan wordt meegenomen naar 2020 via de eindejaarsmarge.

UBR

Het betreft hier diverse mutaties, waaronder de financiering van het programmabureau van de programmeringsraad Logius en een reallocatie om de kwaliteit van het register van overheidsorganisaties te verbeteren en uitbreiding van de wettenbank i.v.m. toekomstige wetgeving.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft diverse technische mutaties, waaronder een herschikking vanuit het instrument «opdrachten» ten behoeve van Europese digitale dienstverlening.

6.5 Identiteitsstelsel

Bijdragen aan agentschappen

RvIG

Het betreft hier aantal mutaties waaronder bijdragen van andere departementen/afnemers in het kader van beheer Basisregistratie Personen (BRP).

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft voornamelijk een herschikking van middelen van «bijdragen aan ZBO's/RWT's» naar «bijdragen aan agentschappen/ RvIG» in het kader van de transitie Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).

6.6 Investeringspost digitale overheid

Opdrachten

Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid

Het gaat hier om diverse mutaties, waaronder een overboeking naar het gemeente- en provinciefonds (€ 3,2 mln.) ten behoeve van het programma NL DIGIbeter.

Bijdragen aan agentschappen

Logius

Dit betreft een aantal mutaties binnen de investeringspost digitale overheid. De investeringen die worden gedaan vanuit deze post zijn gericht op innovaties binnen de Gemeenschappelijke Digitale Infrastructuur (GDI).

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Diverse bijdragen

Dit betreft een aantal mutaties binnen de investeringspost digitale overheid. De investeringen die worden gedaan vanuit deze post zijn gericht op innovaties binnen de Gemeenschappelijke Digitale Infrastructuur (GDI).

Ontvangsten

Het betreft diverse ontvangsten waaronder bijdragen van afnemers van de Basisregistratie Personen (BRP) ten behoeve van het beheer van de BRP.

Beleidsartikel 7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	33.427	41.705	1.167	- 1.390	41.482
Uitgaven:	33.427	41.705	1.167	- 1.390	41.482
Waarvan juridisch verplicht		74%			86%
7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	24.941	33.219	938	- 1.390	32.767
Subsidies	7.165	7.420	126	445	7.991
Bedrijfsvoeringsbeleid	200	205	0	75	280
Werkgeversbeleid	731	0	0	0	0
A&O-fonds	3.400	3.400	0	0	3.400
Overlegstelsel	2.834	2.834	- 33	- 78	2.723
Diverse subsidies	0	981	159	448	1.588
Opdrachten	10.916	10.938	- 189	- 3.619	7.130
Bedrijfsvoeringsbeleid	3.530	5.450	- 407	- 2.177	2.866
Werkgeversbeleid	4.647	2.749	0	- 1.047	1.702
Kwaliteit Management Rijksdienst	2.739	2.739	8	0	2.747
Digitale dienstverlening	0	0	210	- 395	- 185
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	14	14
Werkgeversbeleid	0	0	0	14	14
Bijdragen aan agentschappen	6.860	11.989	1.161	1.389	14.539
Kwaliteitsverbetering	1.528	1.528	0	0	1.528
Werkgeversbeleid	0	745	873	- 400	1.218
Bedrijfsvoeringsbeleid	0	1.837	0	589	2.426
I-functie Rijk	0	0	88	100	188
UBR (Arbeidsmarkt Communicatie)	5.332	7.879	200	1.100	9.179
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	2.472	- 160	512	2.824
Bedrijfsvoeringsbeleid	0	115	50	202	367
Digitale dienstverlening	0	300	- 210	- 90	0
Werkgeversbeleid	0	2.057	0	400	2.457
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	400	0	- 131	269
Bedrijfsvoeringsbeleid	0	400	0	- 131	269
7.2 Pensioenen en uitkeringen	8.486	8.486	229	0	8.715
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	8.486	8.486	229	0	8.715
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	8.486	8.486	229	0	8.715
Ontvangsten	520	520	764	263	1.547

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Sturing Informatiebeveiliging en ICT

De ambities uit het regeerakkoord hebben geleid tot een Kamerbrief Sturing informatiebeveiliging en ICT (Kamerstukken II 2018/19, [26 643, nr. 573](#)) en een verdere uitwerking in de strategische I-agenda (Kamerstukken II 2018/19, [26 643, nr. 591](#)). Om de ambities waar te maken wordt binnen de begroting van BZK in 2019 € 1,6 mln. gerealiseerd van artikel 6 naar artikel 7 (€ 0,5 mln.) en artikel 11 (€ 1,1 mln.).

LPO

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

Opdrachten

Bedrijfsvoeringsbeleid

Dit betreft diverse mutaties, waaronder een overheveling naar artikel 2 voor werkzaamheden Staatsgeheime werkplekken, een overheveling in het kader van het Bestuursakkoord Bonaire en het herschikken van budgetten van «opdrachten» naar «bijdragen aan agentschappen» in verband met de opdrachtverlening UBR voor HR ICT en de doorontwikkeling Rijksinkoopstelsel en HRM inkoopdomein.

Werkgeversbeleid

Dit betreft diverse mutaties, waaronder een herschikking ten behoeve van het onderzoek naar de transitie van SSC-ICT, een onderzoek naar de productiviteit van de overheid door het Instituut voor Publieke Sector Efficiëntie studies (IPSE) en pilots integrale beveiligingsplannen, welke als doel hebben om een brede aanpak van interne veiligheid en weerbaarheid aan te jagen.

Bijdragen aan agentschappen

UBR (Arbeidsmarkt Communicatie)

Er is totaal een bedrag van € 1,1 mln. gerealiseerd naar dit instrument in verband met opdrachtverlening HR ICT en opstartkosten samenwerkingsplan hoger onderwijs.

Beleidsartikel 9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e supplettoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e supplettoire begroting (3)		Stand 2 ^e supplettoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e supplettoire begroting	
Verplichtingen:	117.329	120.018	1.714	- 1.154	120.578
Uitgaven:	117.329	120.018	1.714	- 1.154	120.578
Waarvan juridisch verplicht		92%			92%
9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting	52.758	55.447	743	- 3.588	52.602
Bijdragen aan agentschappen	52.758	55.447	743	- 3.588	52.602
RVB (Bijdragen voor huisvesting Koninklijk Huis)	15.713	15.713	227	- 49	15.891
RVB (Bijdragen voor huisvesting Hoge College's van Staat)	22.798	25.487	372	- 3.933	21.926
RVB (Bijdrage voor huisvesting Ministerie van AZ)	2.884	2.884	0	0	2.884
RVB (Bijdragen voor monumenten)	4.791	4.791	144	- 126	4.809
RVB (Bijdragen voor rijkshuisvesting)	6.572	6.572	0	520	7.092
9.2 Beheer materiële activa	64.571	64.571	971	2.434	67.976
Opdrachten	6.987	6.987	- 6.987	0	0
Onderhoud- en beheerkosten	6.987	6.987	- 6.987	0	0
Bekostiging	45.860	45.860	- 45.860	0	0
Zakelijke lasten	45.860	45.860	- 45.860	0	0
Bijdragen aan agentschappen	11.724	11.724	53.818	2.434	67.976
RVB (onderhoud en beheerkosten)	0	0	7.092	0	7.092
RVB (zakelijke lasten)	0	0	46.524	2.434	48.958
RVB	11.724	11.724	202	0	11.926
Ontvangsten	99.782	99.782	0	27.899	127.681

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019.

Overige mutaties 2e supplettoire begroting 2019

9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting

Bijdragen aan agentschappen

RVB (Bijdragen voor huisvesting Hoge College's van Staat)

Binnen het budget voor renovatie Binnenhof is rekening gehouden met de niet-huisvestingskosten voor de gebruikers (Kamerstukken II, 2015/16, [34293, nr. 3](#)). Het betreft de middelen voor de kosten voor de Eerste Kamer aanvullend op hun normale bedrijfsvoeringskosten als gevolg van en in

relatie tot de tijdelijke huisvesting samenhangend met de renovatie van het Binnenhof. Voor 2019 wordt € 3,7 mln. overgeboekt naar de begroting van de Eerste Kamer (Hoofdstuk IIA).

9.2 Beheer materiële activa

Bijdragen aan agentschappen

RVB (zakelijke lasten)

Het betreft een correctie voor de afrekening over 2018.

Ontvangsten

Recent zijn een aantal locaties van benzinestations langs Rijkswegen geveild. Deze hebben meer opgebracht dan geraamd. Daarnaast omvatten de ontvangsten de definitieve afrekening van de bevoorschotting aan het RVB uit de begroting van BZK (VII).

4 De niet-beleidsartikelen

Artikel 11 Centraal apparaat

Budgettaire gevolgen van beleid

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	401.397	446.391	17.122	5.206	468.719
Uitgaven:	401.397	446.391	17.122	5.206	468.719
11.1 Apparaat (excl. AIVD)	401.397	446.391	17.122	5.206	468.719
Personele uitgaven	206.202	221.681	11.133	- 2.032	230.782
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>187.349</i>	<i>194.362</i>	<i>7.052</i>	<i>- 1.064</i>	<i>200.350</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>14.842</i>	<i>23.218</i>	<i>3.785</i>	<i>- 1.029</i>	<i>25.974</i>
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	<i>4.011</i>	<i>4.101</i>	<i>296</i>	<i>61</i>	<i>4.458</i>
Materiele uitgaven	195.195	224.710	5.989	7.238	237.937
<i>waarvan bijdragen SSO's</i>	<i>179.375</i>	<i>207.843</i>	<i>1.652</i>	<i>11.851</i>	<i>221.346</i>
<i>waarvan ICT</i>	<i>0</i>	<i>3.150</i>	<i>796</i>	<i>921</i>	<i>4.867</i>
<i>waarvan overige materiele uitgaven</i>	<i>15.820</i>	<i>13.717</i>	<i>3.541</i>	<i>- 5.534</i>	<i>11.724</i>
Ontvangsten	17.432	61.798	400	14.024	76.222

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2019.

Doorberekening kosten P-Direkt

Het betreft bijdragen van andere departementen aan BZK (VII) voor de stijging van het aantal Individueel Arbeidsrelaties (IAR's). De benodigde dienstverlening van P-Direkt in 2019 overstijgt het aantal IAR's waarvoor destijds middelen zijn overgeheveld door departementen naar de Centraal Opdrachtgever (het Ministerie van BZK).

Communicatie en juridisch advies

Binnen de begroting van BZK zijn middelen herschikt voor onder andere de communicatie rondom Agenda NL DIGIbeter, de implementatie van eIDAS en juridische ondersteuning rondom de wet Digitale Overheid.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

11.1 Apparaat (excl. AIVD)

Personele uitgaven

Dit betreft diverse mutaties, waaronder een bijdrage aan het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP) voor de Standaard Officiële Publicaties en de toepassingsprofielen voor

omgevingsdocumenten (STOP/TPOD). Daarnaast worden middelen herschikt voor het tactisch beheer van de Landelijke voorziening door het Kadaster en de jaaropdracht 2020 van het Kadaster. Ook ontvangt RVO een voorschot voor de jaaropdracht 2020 vanwege het klimaatakkoord.

Daarnaast wordt € 0,9 mln. overgeheveld naar de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) voor de reorganisatie van het ambtelijk apparaat en voor afronding van het verbeterplan voor het financieel beheer op Sint Eustatius.

Binnen de begroting van BZK zijn middelen herschikt naar het centraal apparaatsartikel. Het gaat om capaciteit voor projecten op het terrein van digitale overheid (investeringspost), de Strategische I Agenda, het Programma Herziening parlementaire Stelsel, Ruimtelijke Ordening, het programma Basisregistratie Ondergrond en voor het Strategisch beheer Omgevingswet. Het betreft hier zowel eigen personeel, als de inhuur van externen. Daarnaast verstrekt het Ministerie van EZK (XIII) een bijdrage voor de opbouw van de programmadirectie Versterken Groningen.

Materiele uitgaven

Het betreft voornamelijk bijdragen van andere departementen aan BZK voor de dienstverlening van FMH. Het opdrachtgeversbudget wordt opgehoogd om een tekort op de centrale bekostiging, als gevolg van een herijking van de tarieven in 2017, op te vangen. Verder worden middelen herschikt voor het onderzoek naar de transitie van SSC-ICT.

Er wordt € 0,6 mln. overgeheveld naar de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) voor het digitaliseren van de archief functie van het te renoveren Eilandsraadsgebouw op Saba. Ook vindt een overheveling van circa € 2 mln. plaats in het kader van het Bestuursakkoord Bonaire.

Om de waterschappen te compenseren voor teveel betaalde WOZ in 2019 wordt de factuur gecorrigeerd. Hiervoor worden de ontvangsten verlaagd.

Ontvangsten

Het gaat hier om diverse ontvangsten, waaronder bijdragen aan BZK/ SSO's voor dienstverlening FMH en bijstelling van de raming op de Dienstverleningsovereenkomsten (DVA) over de dienstverlening tussen de baten-lastenagentschappen die via het kerndepartement lopen.

Artikel 12 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen Algemeen (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	6.558	29.266	34.714	12.711	76.691
Uitgaven:	6.558	29.266	34.714	12.711	76.691
12.1 Algemeen	6.558	29.266	34.714	12.711	76.691
Subsidies	444	718	83	155	956
Diverse subsidies	394	668	82	155	905
Koninklijk Paleis Amsterdam	50	50	1	0	51
Opdrachten	912	912	- 109	- 99	704
Diverse opdrachten	313	313	0	- 92	221
Internationale Samenwerking	599	599	- 109	- 7	483
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	89	30	119
Diverse bijdragen	0	0	89	30	119
Bijdragen aan agentschappen	0	22.434	0	0	22.434
SSC-ICT (Eigenaarsbijdrage)	0	22.434	0	0	22.434
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	5.202	5.202	34.651	12.625	52.478
Financiën en Nationale Schuld (Belastingdienst)	5.202	5.202	34.651	12.600	52.453
J&V (H6)	0	0	0	25	25
Ontvangsten	0	13.101	0	0	13.101

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Benzinestations en bodemwinning

Het betreft een actualisatie van de af te dragen vennootschapsbelasting over de generale ontvangsten voor de veiling van locaties voor benzinestations langs Rijkswegen en bodemwinning.

Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2019

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Financiën en Nationale Schuld (Belastingdienst)

Een aantal dossiers zijn VPB-plichtig. In 2019 moet VPB worden betaald naar aanleiding van de (voorlopige) aanslagen voor 2016, 2017 en 2018. Er wordt voor 2016 nog een voorlopige aanslag betaald. Daarnaast ontvangt BZK een aanslag voor uitzendregelingen die onterecht onbelast zijn gebleven vanaf 2013. De kosten hiervan bedragen circa € 9,5 mln. en moeten nog dit jaar betaald worden.

Artikel 13 Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen Nog onverdeeld (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoenennota (t+1)	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Verplichtingen:	0	29.851	- 29.851	0	0
Uitgaven:	0	29.851	- 29.851	0	0
13.1 Loonbijstelling	0	19.568	- 19.568	0	0
13.2 Prijsbijstelling	0	8.783	- 8.783	0	0
13.3 Onvoorzien	0	1.500	- 1.500	0	0

Toelichting

Uitgaven

Mutaties Miljoenennota

Loonbijstelling

Bij Miljoenennota is de loonbijstelling toebedeeld aan de afzonderlijke artikelen.

Prijsbijstelling

Bij Miljoenennota is de prijsbijstelling toebedeeld aan de afzonderlijke artikelen.

Onvoorzien

Dit betreft een bijdrage aan de gemeente Zundert ten behoeve van de aanpak van Fort Oranje (via het gemeentefonds).

5 Agentschappen

Rijksvastgoedbedrijf (RVB)

Tabel 15 Exploitatieoverzicht baten-lastenagentschap RVB (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
Baten				
Totaal omzet	1.134.590	20.000	- 45.000	1.109.590
Omzet moederdepartement	148.757	0	- 35.000	113.757
Omzet overige departementen	856.165	20.000	- 15.000	861.165
Omzet derden	129.668	0	5.000	134.668
Rentebaten	500	0	0	500
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0
Bijzondere baten	50.085	10.000	0	60.085
Totaal Baten	1.185.175	30.000	- 45.000	1.170.175
Lasten				
Apparaatskosten	251.706	15.000	20.000	286.706
Personele kosten	191.029	10.000	15.000	216.029
<i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>172.279</i>	<i>0</i>	<i>5.000</i>	<i>177.279</i>
<i>Waarvan inhuur externen</i>	<i>18.750</i>	<i>0</i>	<i>10.000</i>	<i>28.750</i>
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Materiële kosten	60.677	5.000	5.000	70.677
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>31.400</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>	<i>41.400</i>
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	<i>29.277</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>29.277</i>
Rentelasten	89.713	0	- 10.000	79.713
Afschrijvingskosten	350.583	0	- 25.000	325.583
Materieel	350.583	0	- 25.000	325.583
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Immaterieel	0	0	0	0
Overige lasten	493.173	15.000	- 30.000	478.173
Dotaties voorzieningen	4.000	0	0	4.000
Bijzondere lasten	489.173	15.000	- 30.000	474.173
Totaal Lasten	1.185.175	30.000	- 45.000	1.170.175
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0

Toelichting:

Baten

De omzet moederdepartement valt lager uit omdat de omzet voor kantoren van BZK oorspronkelijk te hoog is ingeschat (ruim € 20 mln.) en doordat enkele programmabudgetten nadien buiten de batenlastensfeer zijn geschoven (ruim € 6 mln.). Daarnaast vallen de verkoopresultaten voor eigen panden lager uit dan begroot (€ 13 mln.). Tenslotte is sprake van enkele kleinere posten die positief zijn en optellen tot € 4 mln.

Lasten

De personeelskosten stijgen door de toegenomen capaciteit die wordt ingezet voor productie en dienstverlening en door gestegen loon- en materiële kosten. Ook is een toename te zien bij de reis- en verblijfkosten, onder andere door de BTW aanpassing.

Daarnaast zien we naast een stijging van het eigen personeel ook meer fte'n externe inhuur ten opzichte van de ramingen bij de 1^e suppletoire begroting (gemiddeld 90 fte.). Dit heeft vooral te maken met de zwaardere inzet op de Defensieportefeuille. De productie voor Defensie is aantoonbaar gegroeid.

Zowel de rentelasten als de afschrijvingskosten dalen omdat een deel van de nieuw geraamde opleveringen in 2019 wordt verschoven naar 2020 en volgende jaren.

Tabel 16 Kasstroomoverzicht baten-lastenagentschap RVB (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2019	454.661	- 62.620	0	392.041
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	1.812.028	30.000	265.000	2.107.028
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 1.522.301	- 30.000	- 290.000	- 1.842.301
2. Totaal operationele kasstroom	289.727	0	- 25.000	264.727
Totaal investeringen (-/-)	- 665.000	- 72.000	112.000	- 625.000
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	36.000		0	36.000
3. Totaal investeringkasstroom	- 629.000	- 72.000	112.000	- 589.000
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	- 9.487	0	- 9.487
Aflossingen op leningen (-/-)	- 367.105		87.000	- 280.105
Beroep op leenfaciliteit (+)	665.000	72.000	- 112.000	625.000
4. Totaal financieringskasstroom	297.895	62.513	- 25.000	335.408
5. Rekening-courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	413.283	- 72.107	62.000	403.176

Toelichting

De toename van de ontvangsten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting en de uitgaven uit de operationele kasstroom wordt veroorzaakt door een forse toename van de productie voor Defensie, met name voor nieuwbouw en een afname van de omzet als gevolg van het feit dat niet alle geplande opleveringen kunnen worden gerealiseerd.

Op het voorwaardelijke deel van de leenfaciliteit van € 50 mln. wordt geen beroep gedaan. Het onvoorwaardelijk deel blijft daardoor met circa € 50 mln. achter. De grootste bijstelling betreft het project Nieuwe huisvesting VWS/RIVM (€ 42 mln.), waar sprake is van vertraging in de facturering.

Het restant van de leenfaciliteit was bedoeld voor Kader Overname Rijksvastgoed (KORV) en gebiedsontwikkeling (€ 31 mln.) Ook hiervan blijkt een deel (€ 13 mln.) niet nodig, waardoor er sprake is van een mutatie van € 112 mln.